

І. Стражнікової (2017), S. Wagnon (2013); навчальні посібники П. П. Автомонова (2012), А. Богуш і Н. Маліновської (2016), І. М. Дичківської (2012), І. В. Зайченка (2010), Т. І. Поніманської (2013), М. Чепіль і Н. Дудник (2011); наукові статті Д. Блохин (2021), О. В. Караманова (2018), О. В. Квас (2011), Л. Машкіної (2014), А. Van Gorp (2005), S. Wagnon (2016) та ін.

Наповнення рубрики «Ушанування пам'яті» демонструє, що досягнення Декролі не мають часових обмежень. У ній зібрано свідчення про те, як сьогодні в Бельгії шанують педагога, дбайливо зберігають його архів, а методичні напрацювання широко використовують у сучасній педагогічній практиці. Зокрема, подано інформацію про школу Декролі, яка функціонує і нині та має назву «Ермітаж», і створений на її базі Центр декроліани (Centre d'études decrolyennes). Він об'єднує дослідників, педагогів, майбутніх учителів багатьох країн світу у їхньому прагненні вивчати ідеї Декролі і творчо їх розвивати. Представлено низку декролівських шкіл у Західній Європі, Південній і Північній Америці як осередків інноваційних освітніх процесів.

Розглянута вебсторінка окреслює внесок видатного бельгійського вченого у світову педагогічну науку і практику, виявляє його актуальність у сьогоденні. Вона буде дієвим засобом популяризації постаті Декролі у віртуальному освітньому просторі та стане джерельною основою для вчених в історико-педагогічних пошуках.

Список використаних джерел

1. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології : підручник. 2-ге вид., допов. Київ : Академвидав, 2012. 349 с.
2. Кемінь Г. М. Розвиток ідей «нового виховання» у західноєвропейській педагогіці (кінець XIX – середина XX ст.) : автореф. дис. ... канд. пед. наук : спец. 13.00.07 «Теорія і методика виховання» / Східноукр. нац. ун-т ім. Володимира Даля. Луганськ, 2004. 21 с.

НАЦІОНАЛЬНА СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ ОСВІТИ В УКРАЇНІ НА ПЕРІОД ДО 2021 РОКУ ПРО МОДЕРНІЗАЦІЮ ЗМІСТУ ОСВІТИ

*Т. М. Дерев'янко, науковий співробітник
відділу педагогічного джерелознавства та біографістики*

У межах виконання наукового дослідження «Педагогічна наука та освіта в особах, документах, бібліографії» (науковий керівник – Л. Д. Березівська, доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України; 2020–2022 рр.) тривала робота над упорядкуванням хрестоматії «Антологія текстів з реформування змісту загальної середньої освіти в Україні (1991–2017)». Зокрема, відповідно до періодизації реформування загальної середньої освіти в незалежній Україні, що її розробила Л. Д. Березівська [3], було виявлено та опрацьовано документи про концептуальні засади модернізації змісту вітчизняної шкільної освіти, створені протягом 2002–2013 рр. Серед них – Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року [2].

Цей документ Л. Д. Березівська розглядала у своїх працях в контексті дослідження національного освітнього законотворення [1; 4]. Проте як джерело

вивчення модернізації змісту вітчизняної загальної середньої освіти його не аналізували.

Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року було схвалено Указом Президента України від 26 червня 2013 року № 344/2013. Представлений документ конкретизує задекларовані в Національній доктрині розвитку освіти (2002) основні шляхи реалізації концептуальних ідей щодо розвитку освіти, зокрема й стосовно вдосконалення її змісту [2].

Так, у четвертому розділі виокремлено й детально охарактеризовано основні напрями реалізації Стратегії, одним із яких є модернізація змісту освіти, зокрема й шкільної. Як зазначено в документі, зміст освіти відіграє провідну роль у розбудові національної системи освіти, забезпеченні її інноваційного розвитку, приведенні у відповідність з європейськими та світовими стандартами [2].

Саме тому з метою оновлення змісту загальної середньої освіти Стратегією передбачено такі заходи: запровадження нових державних стандартів загальної середньої освіти та модернізація навчальних планів, програм і підручників відповідно до них; забезпечення оптимального співвідношення інваріантної та варіативної частин, суспільно-гуманітарної, природничо-математичної, технологічної і здоров'язбережуваної складових частин змісту шкільної освіти; забезпечення в загальноосвітніх навчальних закладах більш раннього вивчення основ інформатики; розвантаження навчальних планів і програм за рахунок диференціації та інтеграції їх змісту, розширення міжпредметних зв'язків, скорочення кількості обов'язкових предметів і профілів у старшій школі, вилучення другорядного та надмірно ускладненого матеріалу [2].

Отже, у Національній стратегії розвитку освіти в Україні на період до 2021 року вагоме значення надано вдосконаленню й оновленню змісту загальної середньої освіти. Із цією метою на державному рівні було розроблено й запропоновано комплекс заходів, реалізація яких сприятиме інноваційному розвитку вітчизняної шкільної освіти та підвищенню її якості.

Список використаних джерел

1. Березівська Л. Д. Реформування загальної середньої освіти в незалежній Україні: національне законотворення (1991–2017). *Імплементація європейських стандартів в українські освітні дослідження*: зб. матеріалів V Міжнар. наук. конф. Української асоц. дослідників освіти, 24 черв. 2021 р. / за ред. С. Щудло, О. Заболотної, Л. Загоруйко. Дрогобич, 2021. С. 23–26. URL: https://drive.google.com/file/d/1cHa4rnV7oi5T5xf_tAJb8_6b4hUsJx5G/view (дата звернення: 13.10.2021).
2. Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року : Указ Президента України від 25.06.2013 № 344/2013. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/344/2013#Text> (дата звернення: 13.10.2021).
3. Berezivska L. D. Periodization of the reform of general secondary education in the independent Ukraine (1991–2017). *Science and Education a New Dimension. Pedagogy and Psychology*. Budapest, 2020. Vol. VIII (92), Iss. 228. P. 15–17. URL: https://lib.iitta.gov.ua/721013/1/ped_psy_viii_228_92-15-17.pdf (accessed date: 13.10.2021).
4. Berezivska L. D. Secondary education reform in the independent Ukraine: national lawmaking (1991–2017). *Ricerche di Pedagogia e Didattica. Journal of Theories and Research in*

КОНЦЕПЦІЇ ПРОФІЛЬНОГО НАВЧАННЯ ПРО ЗМІСТ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ В НЕЗАЛЕЖНІЙ УКРАЇНІ: ДЖЕРЕЛОЗНАВЧИЙ АНАЛІЗ

*А. П. Дурдас, науковий співробітник
відділу педагогічного джерелознавства та біографістики*

У ході джерелознавчого та історіографічного пошуку з'ясовано, що в роки незалежної України було розроблено три концепції профільного навчання:

- Концепція профільного навчання в старшій школі (2003);
- Концепція профільного навчання в старшій школі (2009);
- Концепція профільного навчання в старшій школі (2013) [7; 8; 9].

З'ясовано, що профільне навчання потрібно розглядати як вид диференційованого навчання, що передбачає урахування освітніх потреб та здібностей учнів, створення умов для навчання старшокласників відповідно до їхнього професійного самовизначення, що забезпечується за рахунок змін у цілях, змісті та структурі організації навчання [6]. Мета профільного навчання – забезпечення рівних можливостей для доступу учнів до здобуття загальноосвітньої профільної та початкової допрофесійної підготовки, а також гарантія неперервної освіти протягом усього життя тощо [5; 6].

Концепція профільного навчання в старшій загальноосвітній школі (2003) розроблена на виконання Закону України «Про загальну середню освіту», постанови Кабінету Міністрів України від 16.11.2000 р. № 1717 «Про перехід загальноосвітніх навчальних закладів на новий зміст, структуру і 12-річний термін навчання». Вона ґрунтується на основних положеннях Концепції загальної середньої освіти (12-річна школа) і спрямована на реалізацію Національної доктрини розвитку освіти, затвердженої Указом Президента України від 17.04.2002 р. № 347/2002 [1; 2; 3; 4; 7].

У вищезгаданих документах закладено нові підходи до організації освіти в старшій школі. Вона має функціонувати як профільна, із врахуванням індивідуальних особливостей, інтересів і потреб учнів.

Концепція профільного навчання в старшій школі (2009) розроблена на виконання Закону України «Про загальну середню освіту», постанов Кабінету Міністрів України від 16.11.2000 р. № 1717 «Про перехід загальноосвітніх навчальних закладів на новий зміст, структуру і 12-річний термін навчання» та від 13.04.2007 р. № 620 «Про внесення зміни до п. 1 постанови Кабінету Міністрів України від 16 листопада 2000 р. № 1717» [1; 2; 3; 4; 9].

Концепція профільного навчання в старшій школі (2013) визначає методологію, організаційно-педагогічні умови та окреслює механізми реалізації профільного навчання у старшій школі. Профільне навчання є одним із ключових напрямів модернізації та удосконалення системи освіти України й передбачає реальне й планомірне оновлення школи і має найбільшою мірою враховувати інтереси, нахили і здібності, можливості кожного учня, зокрема з